02/06/2021

«Ω μάνα μου...»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σερρών και Νιγρίτης

- **Του Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών και Νιγρίτης Θεολόγου**

Το σεπτό πρόσωπο της μητέρας ευρίσκεται λοιπόν και πάλιν στο επίκεντρο της λειτουργικής μας συνάξεως και προσευχής. Ιερόν το έργον, δικαία η ευγνώμων αναφορά, ανεξόφλητο πάντοτε το χρέος. Ενθυμούμεθα με απέραντη ευγνωμοσύνη την ατίμητη προσφορά της στην ίδια την ζωή. Μάνα όνομα αληθώς ιερό, και λειτούργημα θείο. Δώρο του Θεού πολυτίμητο και πηγή ευλογίας ανεξάντλητη.

Μίλησαν κάποιοι σπουδαίοι για την ανθρώπινη ιστορία και είπαν πως αυτή γράφεται από τους άρχοντες, τους δυνατούς και τους νικητές. Είπαν πως η γυναίκα είναι στο περιθώριο και στην σκιά της ανθρώπινης ιστορίας.

Να είναι άραγε τα πράγματα έτσι; Γιατί όμως; Και τι είναι ιστορία; Μήπως δεν είναι τα πεπραγμένα των ανθρώπων που πάτησαν και βάδισαν πάνω στη γραμμή του χρόνου, καθώς και τα απότοκα των πεπραγμένων τους; Και ποιος δεν άφησε το αποτύπωμα του βηματισμού του στο πέρασμά του από τη ζωή ή δεν σφράγισε τη ζωή των συνεχιστών της ζωής... Και μήπως όλες αυτές οι ατομικές διαδρομές, ενωμένες, δεν γεμίζουν τον ιστορικό χώρο και χρόνο.. Και αν αυτό συμβαίνει με όλους τους διαβάτες αυτής της ζωής, γιατί να μην συμβαίνει και με τη γυναίκα; Μήπως δεν έχει ειπωθεί πως το λίκνο της ανθρωπότητας το ζωογονούν και το κινούν οι γυναίκες, και δη οι μητέρες; Ή, πως ο κόσμος πλάθεται με την ιδέα και

την εικόνα που έχουν οι μανάδες για αυτόν; Και κυρίως με την προσφορά τους , συνώνυμη της ανιδιοτελούς και θυσιαστικής αγάπης .Μάνα ονόμασαν οι φιλόσοφοι την ίδια την γή ,καθώς παρά το ότι εμείς την πατούμε και την πληγώνουμε εκείνη συνεχίζει αμνησίκακα να μας προσφέρει άνθη και καρπούς . Μάνα φιλόστοργο ονόμασαν οι θεηγόροι Απόστολοι και οι θεολόγοι Πατέρες μας την ίδια την Εκκλησία του Χριστοῦ καθώς λειτουργεί μέσα στο κόσμο μας αγαπητικώς, θεραπευτικώς και προστατευτικώς ως «όρνις επισυνάγουσα τα νοσσία εαυτής».(Μτθ 23,37). Μάνα λοιπόν η συνώνυμη της προσφοράς , της συγγνώμης , της χωρίς όρια αγάπης.

*Απόσπασμα ομιλίας του Σεβ. Σερρών στο τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο της αείμνηστης μητέρας του Αικατερίνης προσκυνητρίας .(29.5.2021)

Όλη αυτή η μυστική και καρδιακή ενατένιση έχει να κάνει με σένα, μάνα, που σήμερα μας σύναξες γύρω από τη μνήμη σου. Είναι η πρώτη φορά που το κάλεσμά σου, είναι τόσο πικρό και δύσκολο. Ήλθαμε με την ίδια προθυμία κοντά σου ,αλλά με βήμα βαρύ και καρδιά πονεμένη. Πάντοτε η φωνή σου αντηχούσε στα αυτιά μας ως κελάρυσμα στοργής και ελπίδος .Ακόμη και στα δύσκολα τελευταία χρόνια των γηρατειών σου, που τα εγλύκαναν άνθρωποι αγγελικής ποιότητας εκεί στην δεύτερη πατρίδα σου, τις Σέρρες και τότε ακόμη και μόνο που σε βλέπαμε ,γέμιζαν δάκρυα τα μάτια μας . Ήταν δε δάκρυα χαράς . Βάζουμε μπροστά τη πίστη, την σκέψη, τις αναμνήσεις, τα βιώματα για να βρούμε απαντήσεις που αφορούν στο πρόσωπό σου, τώρα πια που πασχίζουμε , εμείς τα βλαστάρια σου, να αντιπαλέψουμε την οδύνη της «εκρίζωσης». Βίαια -με την εκδημία σου- αποσπαστήκαμε εμείς, τα κλαδιά σου, από τη καλλίγονη ρίζα σου.
Όμως, μάνα μου ακριβή , εσύ συνομίλησες συνδημιουργικά με την ιστορία, και πιότερο με τον δημιουργό της ανθρώπινης ιστορίας , όπως κάθε μάνα κάνει . Δεν υπήρξες απλώς ένα αστέρι που πέρασε, μας φώτισε για λίγο και χάθηκε ανεπιστρεπτί. Τα πράγματα είναι τόσο αλλιώτικα στην ανθρώπινη ζωή όταν τα φωτίζει η πίστη σε Εκείνον, τον αιώνιο και αναλλοίωτο Θεό και Πατέρα μας , που έγινε για χάρι μας , παιδί μιας μάνας σε αυτόν τον κόσμο. Ο πρόσκαιρος αλλά πικρός αποχωρισμός μας , χάρις σ΄ Εκείνον και με την δύναμη Εκείνου μαλακώνει, γλυκαίνει ,φωτίζεται, γίνεται ελπιδοφόρος . Αποκτά ένα αληθινό μεγαλείο και προοπτική .Αυτό μόνο μας παρηγορεί.Δεν σε χάσαμε, γιατί ότι έχει μέσα του αγάπη ποτέ δεν χάνεται. Υπέρτερη και του θανάτου είναι η αγάπη. Απλώς μας λείπεις και μας λείπεις πολύ!

Αυτή την έλλειψη ανιχνεύουμε, μέσα από την ιερή ανάμνησή σου, στα σφαλιστά πλέον χείλη σου και στα μάτια σου, που στάζανε αληθινά γλύκα εσωτερική,ευγένεια απαλότητα, γαλήνη και ησυχία, που στάζανε, θαρρείς, ουρανό.

Στην απλότητα της καθαρής σου ψυχής και ζωής, τόσο μυστήρια άθικτης από το δηλητήριο της κακίας, της μικροψυχίας, του φόβου, της ανασφάλειας που συχνά διαποτίζει την ψυχή της εκσυγχρονισμένης, ορθολογικής και εμπερίστατης γυναίκας-μητέρας του σήμερα. Ήσουν μια απλή, καθημερινή γυναίκα και μάνα, που κέρδισες την ζωή σου με πολύ κόπο, γέννημα του λαού μας ,με τεράστια αποθέματα πίστεως , στοργής, υπομονής και τρυφερότητας. Δημιούργησες μαζί με τον πατέρα μας μια καλή οικογένεια που ήταν για σας το πάν. Μοχθήσατε πολύ, κουραστήκατε πιότερο, αλλά ποτέ δεν αποκάματε να μας διδάσκετε πίστη, ήθος, καλοσύνη, φιλότιμο, αγάπη. Πόσο λαχταρούσα ,μάνα μου, εγώ το παιδί σου, ο Δεσπότης σου, το στοργικό σου χάδι. Τό χάδι της μάνας Παναγίας .Γιατί για κάθε παιδί σ αυτόν τόν κόσμο, μικρό ή μεγάλο, η μάνα του είναι μία Παναγία. Σε κάθε παιδί αυτού του κόσμου ατέλειωτη χαρά και δύναμη και ασφάλεια δίνει το τρυφερό κάλεσμα της μάνας του . Παιδί μου! Αυτό θα λείψει πιά. Και αυτή η έλλειψη πονά.

« Ω μάνα μου …..
βαθιά αγκαλιά
Που ως ουρανός ανοίγει…» όπως θέλει και ο ποιητής τη δική του μητέρα.
Ήσουν για τον σύζυγό σου και τα παιδιά σου, μάνα παλαιάς, ίσως, κοπής, όμως τόσο αυθεντική, αρχόντισσα του σπιτιού μας, ακούραστη διακόνισσα των αναγκών μας , όχι εξουθενωμένη, αλλά ταπεινή, όχι σεμνότυφη, αλλά σεμνή, ντυμένη με αξιοπρέπεια, ευγένεια και αρχοντιά, τέτοια που αρμόζει σε αυτόν τον τόπο.
Σε ψηλαφούμε και τώρα που έφυγες από κοντά μας,ευτυχώς μόνο σωματικώς, στα καλοδιπλωμένα προικιά που μας ετοίμαζες για την καλή την ‘ωρα στο σεντούκι του πατρικού μας σπιτιού , στα «αρχαία συρτάρια της μάνας», από όπου αναδύονται μνήμες ιερές ,αγνές,καθάριες, όπως τις διασώζουν ασπρόμαυρες ή και μεταγενέστερες έγχρωμες φωτογραφίες από οικογενειακές συγκεντρώσεις, γιορτές με τον παπά να σηκώνει το ύψωμα, γάμους, βαφτίσια, χειροτονίες, από όπου, μαζί με τη μυρωδιά της παλαιότητας, αναδύονται σε μεγάλες δόσεις, αθωότητα ,πίστη, ζεστασιά, οικειότητα, συνοδευόμενα, με τη γλυκύτητα του παστοκύδωνου , του σιροπιαστού μπακλαβά των Χριστουγέννων, που ετοίμαζες σερβιρισμένο πάντοτε στο δαντελένιο δισκόπανο, που φυλαγόταν για τις καλές τις ώρες, τις χρονιάρες ημέρες, Πόσες γλυκές αναμνήσεις από την ζεστασιά του γιορτινού ή κυριακάτικου τραπεζιού στο πατρικό μας σπίτι.
Για αυτό μπορούμε και κάνουμε όνειρα και προχωρούμε στη ζωή μας, με την υγιή εκείνη εντιμότητα , εργατικότητα και αυτοεκτίμηση που εκπορεύονταν από τη ζεστασιά του απλοϊκού μας σπιτικού, με την αυλή πάντοτε λουλουδιασμένη και γύρω –γύρω κτήματα, μπαξέδες και οπωρώνες τα οποία καλλιεργούσαν η εργατικότητα του πατέρα μας και η ιδική σου απίστευτη επιμέλεια και φροντίδα ,ενός σπιτικού που μοσχοβολούσε Χριστό και αγάπη, που ήταν θεμελιωμένο στην βεβαιότητα της μητρικής παρουσίας, μιας αγάπης αλλιώτικης, κενωτικής,

θυσιαστικής με το «αχνό της ευλογίας χέρι» . Η ευχή σου και το άγρυπνο βλέμμα σου ευλογούσε τη σκέψη μας, την καρδιά μας, τις επιλογές και τους δρόμους που θα ακολουθούσαμε. Πρώτιστη πάντοτε προσευχή, αγωνία, καρδιακή εξομολόγηση σου , στην μάνα Παναγία όταν καθημερινώς της άναβες το καντήλι στο σπίτι μας και «τα λέγατε ως μάνες», ήταν ο ουρανός και ύστερα η έννοια σου να υπηρετήσουμε – με ό τι κάνουμε- τον άνθρωπο με τιμιότητα και πλατειά καρδιά. Πόσο συγκινητικά καθαροί άνθρωποι, καρδιές που αναπαυόταν ο Θεός και ανέπαυαν και αυτές με τη σειρά τους τούς ανθρώπους.

Τέτοιο αποτύπωμα άφησες πάνω μας, μάνα. Και, αν τώρα μας ρωτούσαν ποιανού απόγονοι είμαστε θα δανειζόμασταν χωρίς δισταγμό τα λόγια του Σεφέρη και θα απαντούσαμε: « Είμαστε απόγονοι της μάνας που μας μίλησε ελληνικά, προσευχήθηκε ελληνικά, μας νανούρισε με παραμύθια για τον Οδυσσέα, τον Ηρακλή, τον Λεωνίδα και ένιωθε η ψυχή της να βουρκώνει την Μ. Παρασκευή μπροστά στο ξόδι του Θεανθρώπου…».
Ναι, εσύ πρώτη μας μίλησες για τα αποκαμωμένα βήματα του Χριστού προς τον Γολγοθά, για το λέντιο στη μέση, τον Σταυρό στους ώμους, τη γεύση του όξους και της χολής στα χείλη. Δεν προλάβαμε, όμως, να τρομάξουμε με αυτά, γιατί γρήγορα είδαμε στα γλυκά σου μάτια το Φως της Ανάστασης, στο καλοσυνάτο σου χαμόγελο την πηγαία χαρά,στην ίδια την ζωή σου το νόημα της θυσίας και τότε εννοήσαμε τι σημαίνει το «δεύτε λάβετε Φως» της Αναστάσιμης Νύχτας. Δεν είναι τυχαία η χρονική συγκυρία της εκδημίας σου. Το πένθος της Σαρακοστής και των Παθών, από τη μια στην θανή σου , και η Λαμπρή και το Φως της Ανάστασης για το μνημόσυνό σου…

Λατρευτή μου μάνα και μάνες του τόπου μου ,της οικουμένης και της Πίστης μας! Κι αν άνδρες έσκαψαν τον βράχο για το ζωηφόρο μνήμα του Δεσπότου μου Χριστού, άνδρες κι αν κύλησαν τον λίθο μπροστά του, γυναίκες όμως συνάντησαν τη Ζωή στο κενό μνήμα και πάλι αυτές μαρτύρησαν για τη Ζωή και την Ανάσταση.
Και, αν η ζωή δεν σχετίζεται με την ιστορία, και αν οι μανάδες μας που μαρτύρησαν τη ζωή, που κουβαλούν μέσα τους και πάνω τους τη ζωή και το φως είναι απούσες από την ιστορία, τότε ποιος είναι παρών; Ας είναι άγνωστες στους μεγάλους της γης.Ας είναι άσημες . Είναι γνώριμες, είναι οικείες στον Χριστό. Και ο Χριστός είναι παρών. Εκείνος με τα τρυπημένα από τα καρφιά του Σταυρού χέρια Του γράφει την ιστορία και αποκοντά την υπομνηματίζουν και την διδάσκουν οι μάνες όλου του κόσμου.

Και εμείς είμαστε σε μεγάλο βαθμό η συνέχεια των μανάδων μας, κουβαλάμε την καταβολή τους, το αποτύπωμά τους, την ζεστασιά τους . Και αναμφίβολα το στίγμα αυτό θα χρωματίσει τον καμβά της ανθρώπινης ιστορίας. Με την ευχή της Μητέρας, ας είναι αυτός ο καμβάς γεμάτος όμορφα χρώματα και αρώματα και

κυρίως ελπίδα αναστάσεως για τον κόσμο μας.
Μάνα μου γλυκειά, μάνα θυσία ,μάνα κουράγιο, μάνα αγάπη, μάνα προσευχή, μάνα ατέλειωτη υπομονή. Ο πατέρας μας και σύζυγός σου, και εμείς τα παιδιά σου, της ευρύχωρης και καλής καρδιάς σου οι πόνοι και οι χρυσές ελπίδες, η καλή σου νύφη ,τα εγγόνια σου, οι συγγενείς σου ,όλοι είμαστε εδώ, και μαζί μας και όσοι σε γνώρισαν, σε έζησαν και σε αγάπησαν. Όχι για να θρηνήσουμε την απουσία σου, γιατί θα είσαι πάντα μαζί μας, και εμείς πάντα μαζί σου μέσα από την πίστη και την αγάπη μας για σένα. Απλά θέλουμε να σου πούμε ότι μας λείπεις πολύ . Και τον Δεσπότη Χριστό, που σε χάρισε τόσα χρόνια στην ζωή μας ως λιμάνι ασφάλειας και ήλιο ολόφωτης θαλπωρής και στοργής, θέλουμε αφού τον ευχαριστήσουμε με δοξολογική ευγνωμοσύνη να Τον παρακαλέσουμε ολόθερμα να σε έχει αιώνια στην αγκαλιά Του, στον Παράδεισό Του , στο φώς Του, την ατελεύτητη χαρά, την άλυπη και αιώνια ζωή και την ανάπαυση. Και από εκεί και συ προσευχήσου για μας. Σκέπασέ μας με την μητρική σου στοργή. Συγγνώμη θέλω να σου πω σήμερα, ηρωίδα μάνα μου και μύρια και αθάνατα ευχαριστώ για όσα μας έδωσες και μας δίδαξες. Αιωνία σου η μνήμη, μάνα μου ακριβή και πολυτίμητη. Αναπαύσου εν ειρήνη κοντά στον Αναστάντα Κύριό μας .Αμήν
29.5.2021
+Ο Σ.Ν.Θ